

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, कृषि संशोधन केंद्र, सिंदेवाही
कृषि हवामान सल्ला पत्रक
गोंदिया जिल्हा

क्र.कृ.ह.स./८६/कृ.सं.के./७१४/२०२४

दिनांक २५ ऑक्टोबर २०२४

हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामान अंदाज दिनांक २६ ते ३० ऑक्टोबर २०२४				
दिनांक	२६/१०/२०२४	२७/१०/२०२४	२८/१०/२०२४	२९/१०/२०२४	३०/१०/२०२४
पाऊस (मिमी)	०	०	४.५	११.३	७.१
कमाल तापमान (अं.से.)	३२.४	३२.६	३३.२	३३.३	३२.५
किमान तापमान (अं.से.)	१८.२	१९.६	१९.४	२१.५	२१.६
सकाळची सापेक्ष आद्रता (%)	९३	९२	९३	९६	९९
दुपारची सापेक्ष आद्रता (%)	६३	७०	६०	७१	७७
वा-याचा वेग (किमी/तास)	४	२	४	३	५
ढग स्थिती (आकाश)	आंशिक ढगाळ	आंशिक ढगाळ	आंशिक ढगाळ	आंशिक ढगाळ	आंशिक ढगाळ

हवामान अंदाज
भारतीय हवामान विभाग, प्रादेशिक हवामान केंद्र, नागपूर च्या जिल्हास्तरीय मूल्य वर्धित अंदाजानुसार गोंदिया जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसात २६ ते ३० ऑक्टोबर २०२४ रोजी आकाश आंशिक ढगाळ राहून कमाल तापमान ३२.४ ते ३३.३ अंश सेल्सिअस तर किमान तापमान १८.२ ते २१.६ अंश सेल्सिअस राहून दिनांक २६ ते २७ ऑक्टोबर रोजी कोरडे हवामान राहण्याची अधिक शक्यता आहे तसेच दिनांक २७ ते ३० ऑक्टोबर रोजी तुरळक/एक किंवा दोन ठिकाणी खूप हलका ते हलका स्वरूपाचा पाऊस पडण्याची अधिक शक्यता हवामान विभागाने वर्तवली आहे.

पिकांचे नाव	पिकाची अवस्था	शेतकऱ्यांना हवामान आधारीत कृषी सल्ला
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> शेतकरी बंधूंनी पिकांना किटकनाशक व बुरशीनाशक फवारणीची कामे स्थानिक वातावरणाचा अंदाज घेऊनच करावी. परिपक्व अवस्थेतील धान व इतर खरीप हंगामातील परिपक्व अवस्थेतील पिकांची काढणी व मळणीची कामे २-३ दिवसात स्थानिक स्वच्छ हवामान परिस्थिती असताना करावी. शेतकरी बांधवांनी कीड आणि रोगाचा प्रादुर्भाव जाणण्यासाठी पिकाचे नियमित निरीक्षण करावे तसेच शिफारशीनुसार पिक वाढीच्या अवस्थेमध्ये नियंत्रणाच्या उपाययोजनाचा अवलंब करावा. विजांच्या ठिकाणांचे निरीक्षण करण्यासाठी दामिनी - लाईटनिंग अलर्ट (Damini : Lightning Alert) या मोबाईल ॲप चा वापर करावा तसेच विजांपासून बचावासाठी ॲप मध्ये उपलब्ध असलेल्या माहितीचा उपयोग करावा.
लाखोळी	पेरणी (उतेरा पध्दतीने)	<ul style="list-style-type: none"> धान पिकात कापणीच्या १५ दिवसपूर्वी हेक्टरी ७० किलो लाखोळी (वाण- माहातोरा, रतन किंवा प्रतीक) उतेरा पध्दतीने पेरणी करावी, पेरणीसोबत हेक्टरी २० किलो नत्र व ४० किलो स्फुरद द्यावे. पेरणीपूर्वी बियाण्यास रायझोबीयम व पि.एस.बी. जिवाणू संवर्धकाची बीजप्रक्रिया करावी. त्यानंतर ट्रायकोडर्मा जैविक बुरशीनाशकाची बीजप्रक्रिया करावी.
धान	लोंबी/ दाणे पक्कवता	<ul style="list-style-type: none"> लवकर येणाऱ्या धान पिकाची पक्वतेनुसार कापणी जमिनीलगत करावी. कापलेले पिक उन्हात वाळवल्यानंतर पेंढ्या बांधून मळणीसाठी खळ्यावर रचून ठेवावे व मळणी करावी. लवकर येणाऱ्या धान पिक वाणांची भेसळ लोम्बी (लांबोर) काढून टाकावे.
	दाण्याची दुधाळ अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> शेतकरी बंधूंनी पिकावर किटकनाशक, बुरशीनाशक, तननाशक फवारणीची कामे व खते देण्याची कामे स्थानिक स्वच्छ हवामान परिस्थिती असताना करावी. उशिरा कालावधीच्या धानामध्ये पिक पोटरी ते लोंबी येण्याच्या अवस्थेमध्ये पाण्याची पातळी ५ ते ७ सें.मी. पर्यंत नियंत्रित करावी. ढगाळ वातावरणामुळे पाने गुंडाळणारी अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे तरी यांच्या नियंत्रणासाठी क्विनॉलफॉस २५ टक्के २६ मि. ली. किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २० मि. ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघडीप असताना फवारणी करावी. ढगाळ वातावरण व वाढत्या आद्रतेमुळे तपकीरी तुडतुडे यांचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे तरी धान पिकात प्रति चुड ५ ते १० तपकीरी तुडतुडे दिसताच त्यांच्या नियंत्रणासाठी बुफ्रोफेजीन २५ टक्के प्रवाही १६ मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एस.एल. २.२ मिली किंवा फिप्रोनील ५ एस सी २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे.

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ ढगाळ वातावरण व वाढत्या आद्रतेमुळे धान पिकावर लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे त्यांचा व्यवस्थापनासाठी धान बांधीत पाणी साठवून ठेवावे, बेडकांचे संवर्धन करावे, कारण बेडूक अळ्या खातात तसेच त्वरित आपल्या जवळच्या तालुका कृषि अधिकारी किंवा कृषि संशोधन केंद्राच्या मार्गदर्शनातून त्वरित उपाययोजना करावे. ➤ ढगाळ वातावरण व वाढत्या आद्रतेमुळे खोडकिडीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे त्यांचा नियंत्रणासाठी क्लोरॅनट्रानीलीप्रोल ०.४ टक्के दानेदार किंवा फिप्रोनिल ०.३ टक्के दानेदार @ २५ किलो ग्रॅम प्रती हेक्टरी बांधीमध्ये ५ ते ७ सेमी. पाणी असतांना वापरावे. बांधीमधील पाणी ४ ते ५ दिवस बांधीबाहेर काढू नये. ➤ ढगाळ वातावरण व वाढत्या आद्रतेमुळे करपा रोगाचा प्रादुर्भाव आढळल्यास शक्यता आहे त्यांचा नियंत्रणासाठी हेक्झाकोनॅझोल ५ % ई.सी. @ २० मि.ली. किंवा टेबूकोनॅझोल २५.९ ई.सी. @ १५ मिली यापैकी कोणतेही एक बुरशीनाशक प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ➤ ढगाळ वातावरण व वाढत्या आद्रतेमुळे कडाकरपा रोगाचा प्रादुर्भाव आढळल्यास शक्यता आहे त्यांचा नियंत्रणासाठी कॉपर हैड्रॉक्साईड ५३.८ % टक्के डी एफ @ ३० ग्रॅम + स्ट्रेप्टोसायक्लीन @ १.५ ग्रॅम प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ➤ ढगाळ वातावरण व वाढत्या आद्रतेमुळे पर्णकोष करपा रोगाचा प्रादुर्भाव आढळल्यास शक्यता आहे त्यांचा नियंत्रणासाठी हेक्झाकोनॅझोल ५ % ई.सी. @ २० मि.ली. या बुरशीनाशक प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
तूर	फांद्या अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ढगाळ वातावरणामुळे पाने खाणाऱ्या अळींचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास त्यांच्या व्यवस्थापनासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्काची १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवशी फवारणी करावी.
मिरची	फुल ते फळ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ढगाळ वातावरणामुळे फुल किडे व कोळीच्या नियंत्रणासाठी ईमामेक्टीन बेनझाइट ५ टक्के ४ ग्रॅम प्रती १० लिटर पाण्यातून फवारावे. ➤ ढगाळ वातावरणामुळे फुलांची गळ होण्याची शक्यता आहे फुलांची गळ कमी करण्यासाठी प्लॅनोफिक्स ५ मिली १० लिटर पाण्यात मिसळून मिरची लागवडीनंतर ७० दिवसांनी पाऊस नसताना कोरड्या वातावरणात पाऊस नसताना फवारावे.
वेलवर्गीय भाजीपाला	फुल ते फळ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ढगाळ वातावरण व वाढत्या आद्रतेमुळे काकडी, दोडके व कारली पिकामध्ये मावा, फुलकिडे, पांढरी माशी व फळमाशीच्या नियंत्रणासाठी सायट्रानिलिप्रोल ३.३६ टक्के १८ मि. ली. प्रती १० लिटर पाण्यातून फवारावे. ➤ वेलवर्गीय भाजीपाला पिकामध्ये फळमाशीच्या निरीक्षणासाठी एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत.
भाजीपाला	लागवड	<ul style="list-style-type: none"> ➤ भाजीपाला जसे टोमटो, वांगी, पत्ताकोबी, फुल कोबीची नर्सरीची लागवड करावी व तसेच पालक, मेथी, गाजर, मुळा इतर पालेभाजीची लागवड करावी.
शेळीपालन सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> ➤ शेळ्यांना पायखुरी/तांडखुरी, घटसर्प आणि आंत्रविषार टाळण्याकरिता पशुवैद्यकीय अधिकाऱ्याच्या सल्ल्याने लसीकरण करावे. जनावरांना स्वच्छ आणि थंड पाण्याची सोय करावी.
गाय		<ul style="list-style-type: none"> ➤ जनावरांच्या गोठ्याचा सभोवतालील परिसर स्वच्छ व निरोगी ठेवावा आणि गोठ्याभोवती असलेली अनावश्यक झाडे झुडुपे काढून टाकावीत. ➤ नवीन हिरवा चारा जास्त प्रमाणात खाण्यास जनावरांना प्रतिबंध करावा. ➤ गाई, म्हशी, शेळ्या व मेंढ्याचे नियमित जंत निर्मूलन (डिवॉर्मिंग) करून घावे.
कुक्कुटपालन सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> ➤ कॉंबड्यांमध्ये रोग प्रतिकारक शक्ती वाढवण्यासाठी तूळशीच्या पानाची भूकटी दोन ग्रॅम प्रती दिवस या प्रमाने १५ दिवस द्यावी. ➤ कुक्कुटपालन शेडमध्ये गादी पद्धतीमध्ये कोणताही ओलावा अथवा ओलसरापणा नसावा. पक्षांना ठेवण्यात आलेल्या जागेमधील लीटर नेहमी कोरडे ठेवावे.
टिप		<ul style="list-style-type: none"> ➤ रासायनिक तननाशक व किटकनाशकाची फवारणी पावसाची उघडीप पाहूनच करावी त्यावर किमान ६ तासापर्यंत पाऊस यायला नको. फवारणी करताना आवश्यक काळजी घ्यावी.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ हवामान आधारित कृषी सल्ला पत्रिकेमध्ये नमूद तारखांची वैधता हि नमूद तारखेच्या मागील दिवसाच्या सकाळी ०८:३० वाजेपासून नमूद तारखेच्या सकाळी ०८:३० वाजेपर्यंत असेल, याची नोंद घ्यावी. 		
<p>शेतकरी बंधुनो सप्रेम नमस्कार, वर्ष २०२४ मधील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा सल्ला पत्रक नोंदणीसाठी आपले नाव, गाव,पत्ता, मोबाईल नंबर इत्यादी माहिती ई-मेल aassindewahi@gmail.com किंवा मोबाईल नंबर ९६२३३६०३२७ वर संपर्क साधावा.</p>		
		<p>प्रकल्प समन्वयक ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, कृषि संशोधन केंद्र, सिंदेवाही जि. चंद्रपूर</p>